

РЕПУБЛИКА СРПСКА
Агенција за осигурање Републике Српске
Бања Лука

Бана Милосављевића 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
тел/факс: +387 51 228-910, 228-920

REPUBLIC OF SRPSKA
The Insurance Agency of Republic of Srpska
Banja Luka

St. Bana Milosavljevića 8/II
e-mail:kabinet@azors.rs.ba; www.azors.rs.ba
phone/fax: +387 51 228-910, 228-920

ИЗВЈЕШТАЈ
о раду Агенције за осигурање Републике Српске
за период од 01.01.2017. до 31.12.2017. године

Број: УО-11/18
Датум: 13.06.2018. године

Бања Лука, јун 2018. године

САДРЖАЈ

УВОДНА РИЈЕЧ	4
1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	6
1.1. Мисија, визија и циљеви	6
1.2. Надлежности Агенције.....	7
1.3. Органи управљања и организациона структура	9
1.3.1. Органи управљања	9
1.3.2. Организациона структура.....	10
1.4. Законодавни оквир	12
2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ.....	13
2.1. Регулаторне активности.....	13
2.2. Надзорне активности и лиценцирање.....	16
2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења.....	16
2.2.2. Надзорне активности.....	20
2.2.2.1. Континуирани надзор	20
2.2.2.2. Редовне и ванредне контроле.....	25
2.2.2.3. Мјере надзора.....	28
3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ	30
3.1. Омбудсман у осигурању	30
3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања.....	31
3.1.2. Едукација потрошача корисника услуга осигурања.....	32
3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања.....	32
4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА.....	34
4.1. Унапређење супервизорских пракси	34
4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија	35
4.3. Информациони систем Агенције	36
4.4. Сарадња са другим институцијама	37
4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама.....	37
4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама	39
4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања	41

Табеле

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања.....	10
Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених.....	11
Табела 3: Преглед издатих дозвола и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања у периоду 01.01. до 31.12.2017. године	18
Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, у периоду од 01.01. до 31.12. 2017. години.....	19
Табела 5: Преглед прописаних извјештаја који се достављају Агенцији.....	21
Табела 6: Информације/мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 31.12.2017. години.....	23
Табела 7: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 31.12. 2017. године.....	28
Табела 8: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања.....	31
Табела 9: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима.....	32

УВОДНА РИЈЕЧ

У овом извјештају даје се преглед активности које је Агенција за осигурање Републике Српске (у даљем тексту: Агенција) проводила у 2017. години, у складу са својим законским надлежностима.

Агенција је основана законом, као самостални и независни регулаторно - надзорни орган који дјелује у циљу заштите права и интереса осигураника, трећих оштећених лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, те општег унапређења тржишта осигурања. Агенција за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске.

Регулаторне активности Агенције заснивале су се на доношењу нових и унапређењу постојећих подзаконских прописа, те учешћу представника Агенције у изради нацрта/приједлога закона који регулишу област осигурања.

У овом извјештајном периоду издата је и дозвола за рад првом друштву за управљање добровољним пензијским фондом у Републици Српској, те дозвола да ово друштво организује и управља добровољним пензијским фондом.

Агенција је обављала континуирани надзор праћењем стања и трендова на тржишту осигурања, извршења наложених мјера, начина рада и финансијског положаја свих учесника на тржишту осигурања, кроз анализу финансијских, актуарских, статистичких, надзорних и других извјештаја.

Поред обављања континуираног надзора, покренуто је 25 on-site и 19 off-site контрола. Контроле су обављане према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања. На основу спроведених контрола, Агенција је налагала различите надзорне мјере, те издавала прекршајне налоге и подносила захтјеве за покретање прекршајних поступака.

У оквиру надзорних активности, посебан значај је дат контролама поступања друштава за осигурање и филијала друштава за осигурање из ФБиХ приликом закључивања уговора обавезног осигурања од аутодоговорности. У ту сврху издате су и Смјернице за поступање друштава за осигурање која послују на тржишту осигурања Републике Српске приликом закључивања уговора о осигурању од одговорности за моторна возила.

Поред надзорних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању, Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције и Омбудсмана у осигурању. У циљу повећавања јавне свијести о улози и значају осигурања имовине, те давања савјета потрошачима у осигурању, издат је Информатор: „Заштита имовине кроз осигурање“, који је дистрибуиран путем дневних новина и објављен на интернет страници Агенције.

Такође, Агенција је у сарадњи са спољним партнером покренула активности спровођења едукативног програма за грађане Републике Српске, из области осигурања, у сврху промоције значаја и потребе осигурања код становништва у Републици Српској.

Значајан сегмент дјеловања Агенције представљају и едукације учесника на тржишту осигурања. У ту сврху одржани су семинари из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, семинар на тему: „Базе података осигурања аутоодговорности у функцији припрема за либерализацију“, те радионица о формирању таблица смртности које се користе у животном осигурању. Организована је и едукација и испитни рок за полагање стручног испита, потребног за добијање овлашћења за обављање послова заступања и посредовања у осигурању. У извјештајном периоду извршена је дигитализација и филмовање документарне грађе настале радом Агенције.

Остварена је сарадња са бројним различитим институцијама у Републици Српској, БиХ и иностранству, а посебно у оквиру Комитета за координацију финансијског сектора Републике Српске и CESEE иницијативе (Central Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative), те кроз активности извјештавања у вези спровођења Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и БиХ.

Директор,
Славен Дујаковић

1. АГЕНЦИЈА ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Агенција је основана 2006. године Законом о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 и 47/17).

Агенција је самостална непрофитна институција Републике Српске, која за свој рад одговара Народној скупштини Републике Српске. Сједиште Агенције је у Бањој Луци.

1.1. Мисија, визија и циљеви

Мисија Агенције је провођење ефикасне регулације и надзора сектора осигурања, односно:

- осигурања (друштва за осигурање, заступници и брокери¹ у осигурању) и
- добровољног пензијског осигурања (друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољни пензијски фондови),

с циљем заштите и обезбјеђења повјерења осигураника, трећих лица, корисника осигурања и чланова добровољних пензијских фондова, уз стварање услова за стабилно и транспарентно функционисање тржишта осигурања у Републици Српској.

Визија је континуирани развој Агенције, као независног и модерног регулатора и надзорног тијела, у складу са најбољом праксом и међународним стандардима у овој области.

Агенција усклађује правила пословања и рада учесника на тржишту осигурања (друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској, филијале друштава за осигурање из ФБиХ, заступници и брокери у осигурању, друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и Заштитни фонд Републике Српске), као и правила и принципе надзора са међународно прихваћеним стандардима надзора у осигурању. Агенција врши надзор и предузима мјере потребне да се обезбиједи законитост рада и пословања учесника на тржишту осигурања.

У сарадњи са учесницима на тржишту осигурања у Републици Српској, Агенција предузима активности у циљу подизања свијести о потреби сталног унапређивања пословања и повећавања нивоа усклађености са стандардима и прописима у осигурању.

Дјеловањем Агенције на овим основама стварају се претпоставке да се у Републици Српској изгради стабилно, уређено и ефикасно тржиште осигурања, које корисницима обезбјеђује услуге осигурања, на квалитетан, поуздан и транспарентан начин.

Основни принципи на којима се заснива функционисање Агенције су:

- економичан и ефикасан приступ регулацији и надзору,

¹ Према Закону о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17), посредовање у осигурању обављају брокери у осигурања (физичка лица и брокерска друштва у осигурању).

- објективан и непристрасан приступ у провођењу надзора,
- стандардизација надзорних процедура и
- транспарентност у обављању активности.

Стратешки циљеви Агенције су:

- изградња компетентности у надзору и отвореност ка конструктивној интеракцији са свим заинтересованим странама,
- стимулисање конкурентског окружења и помоћ у развоју саморегулације учесника на тржишту осигурања,
- регулација и надзор засновани на ризику - постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса, са накнадне контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљању тим ризицима,
- одржавање активне позиције у БиХ, примјена ЕУ и других међународних стандарда,
- повећање повјерења јавности у услуге и производе тржишта осигурања и добровољног пензијског осигурања,
- изграђивање ефективне политике у области развоја и употребе људских ресурса,
- оптимизација процеса, процедура и развоја у вези са употребом информационих технологија.

1.2. Надлежности Агенције

У складу с правним оквиром, надлежности Агенције могу се груписати на регулаторне, надзорне, те заштита и едукација потрошача у осигурању.

Агенција у оквиру својих регулаторних надлежности:

- доноси подзаконске прописе (правилнике, одлуке, наредбе, упутства и смјернице),
- анализира постојећу подзаконску регулативу, са аспекта промјена законског оквира и тржишних околности,
- покреће иницијативе за промјену закона из области осигурања, добровољног пензијског осигурања и закона из других области који су од значаја за очување стабилности и развој сектора осигурања,
- учествује у изради транспозиционих и корелационих табела у односу на директиве ЕУ из области осигурања и добровољног пензијског осигурања, у сарадњи са другим надлежним органима и

- врши самопроцјену усклађености домаће регулативе са Основним принципима осигурања (ICP), издатим од Међународне асоцијације супервизора у осигурању (IAIS).

Надзорне надлежности Агенције су:

- надзор испуњености услова за издавање дозволе за рад друштвима за осигурање и друштвима за управљање добровољним пензијским фондовима, те надзор над организовањем и управљањем добровољним пензијским фондом/вима,
- надзор испуњености услова за овлашћење и упис у регистар заступника и брокера у осигурању, укључујући и организацију стручних испита за обављање послова заступања и посредовања у осигурању,
- надзор испуњености услова за издавање овлашћења за обављање актуарских послова и упис у регистар овлашћених актуара,
- надзор испуњености услова за издавање разних одобрења/сагласности учесницима на тржишту осигурања,
- континуирани надзор (правни, финансијско - рачуноводствени и актуарски) учесника на тржишту осигурања, на основу анализе извјештаја и друге документације коју учесници на тржишту осигурања достављају Агенцији,
- редовне и ванредне контроле учесника на тржишту осигурања,
- надзор над пословањем Заштитног фонда Републике Српске,
- вођење прописаних регистара друштава за осигурање, заступника и брокера у осигурању, овлашћених актуара, друштава за управљање добровољним пензијским фондовима и добровољних пензијских фондова,
- размјена информација из области надзора са другим регулаторима финансијског тржишта у Републици Српској и Федерацији БиХ,
- сарадња и размјена информација са институцијама супервизије осигурања из земаља ЕУ, путем колеца супервизора, а у циљу провођења надзорних активности друштава за осигурање која послују у оквиру групација осигуравача и
- развој Информационог система Агенције с циљем ефикаснијег провођења надзорних активности.

Надлежности Агенције везане за заштиту и едукацију потрошача у осигурању су:

- континуирани надзор над постојањем и примјеном интерних процедура у друштвима за осигурање за продају осигурања (закључивање уговора), те за рјешавање одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума и сума осигурања,
- подстицај јачању повјерења јавности у услуге осигурања (путем Омбудсмана, едукацијом, превентивним дјеловањем и другим потребним мјерама),

- подизање јавне свијести о користима и потребама за осигурањем, као и ризицима покривеним осигурањем,
- едукација различитих категорија потрошача на тржишту осигурања,
- информисање надлежних органа и јавности о раду Агенције и стању на тржишту осигурања и
- сарадња и координација рада са другим надзорним органима финансијског сектора, ради очувања његове ефикасности, стабилности и обезбјеђења заштите права свих корисника финансијских услуга, у складу са Законом о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 49/09).

У сврху ефикасног испуњавања својих законских надлежности, Агенција континуирано проводи и активности унапређења рада, сарадње са другим институцијама и едукације учесника на тржишту осигурања.

1.3. Органи управљања и организациона структура

1.3.1. Органи управљања

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање, органи управљања и руковођења Агенције су Управни одбор и директор.

Управни одбор се састоји од предсједника и четири члана, које на приједлог Владе Републике Српске именује и разрјешава Народна скупштина Републике Српске. Одлукама Народне скупштине Републике Српске, од 18.10.2017. године, именована су три члана Управног одбора Агенције: Горан Рачић (предсједник Управног одбора), др Ранко Мијић и др Бошко Мекињић, те су се поново стекли услови за усвајање подзаконских прописа и доношење других одлука из надлежности Управног одбора. Поред новоименованих чланова, у току читавог извјештајног периода, чланови Управног одбора су и др Дарко Радић и др Никола Војводић.²

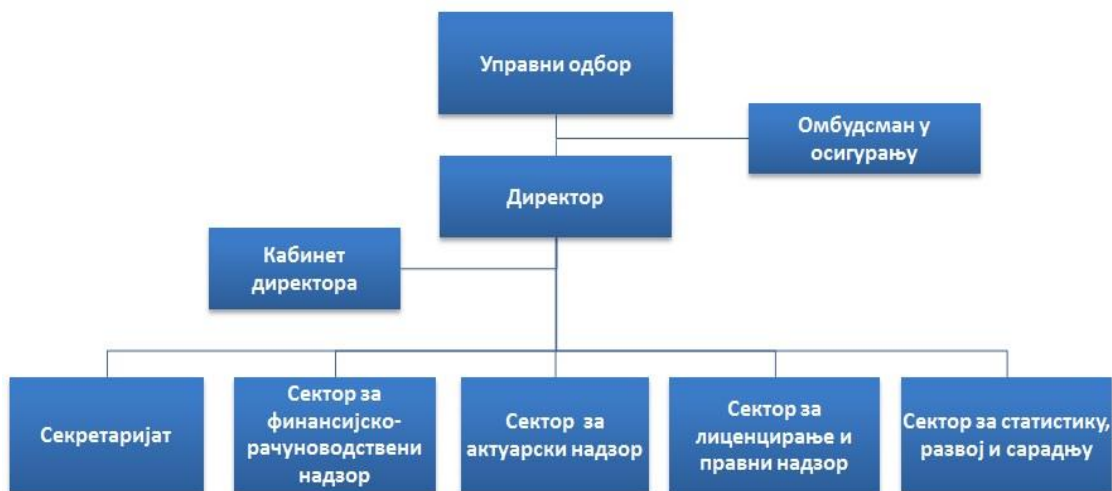
Директора Агенције, на приједлог Владе Републике Српске, именује Народна скупштина Републике Српске.

Директор Агенције води пословање Агенције, заступа и представља Агенцију, одговоран је за законит рад и пословање, организује активности Агенције и обавља друге послове, који су законским оквиром и Статутом стављени у надлежност директора.

² Извјештај о раду Агенције за период 01.01. до 31.12.2016. године и Извјештај о раду Агенције за период 01.01. до 30.06.2017. године, поред осталог, садрже информације о тада актуелном статусу Управног одбора.

1.3.2. Организациона структура

Организациона структура Агенције даје се у наставку.

Илустрација бр.1: Организациона структура Агенције

Организациону структуру чине:

- Кабинет директора,
- Секретаријат,
- Сектор за финансијско-рачуноводствени надзор,
- Сектор за актуарски надзор,
- Сектор за лиценцирање и правни надзор,
- Сектор за статистику, развој и сарадњу и
- Омбудсман у осигурању.

У Агенцији је на дан 31.12.2017. године било запослено 32 радника, од чега је 29 запослених или око 91% са високом стручном спремом из области економије, права и електротехнике.

У наредним табелама даје се структура запослених у Агенцији:

Табела 1: Структура запослених према нивоу образовања

Р.Б.	Ниво образовања	Професионални назив	Број запослених
1.	ССС	Економски, административни и техничар електронике	3
2.	ВСС	дипл.економиста	15
		дипл.правник	8
		дипл.инж.ел.технике	1
Укупно:			24
3.	Мастер/магистар	економске науке	5
УКУПНО:			32

Извор: Агенција

Табела 2: Специјалистичка и стручна знања запослених

Р.Б.	Специјалистичка и стручна знања	Број запослених
1.	Овлашћени актуар	4
2.	Овлашћени процјењивач	5
3.	Овлашћени ревизор	2
4.	Овлашћени интерни ревизор	5
5.	Овлашћени рачуновођа	4
6.	Правосудни испит	1

Извор: Агенција

Етичким правилима и Правилником о пословној тајни детаљно су утврђене све обавезе, ограничења и одговорности предсједника и чланова Управног одбора, директора, као и свих запослених у Агенцији, а с циљем транспарентног рада и постизања већег степена повјерења на тржишту осигурања у Републици Српској.

У складу са Планом едукативних активности за 2017. годину, Агенција је наставила са јачањем стручних и професионалних капацитета. Запослени у Агенцији учествовали су на домаћим и међународним семинарима и симпозијумима на актуелне теме из области:

- развоја и надзора осигурања
 - глобално искуство микро осигуравања,
 - значај осигурања за управљање ризицима од природних катастрофа са посебним акспектом на поплаве,
 - примјена Солвентности II на дјелатност осигурања,
 - нови изазови за тржишта осигурања моторних возила,
 - глобална супервизија осигурања,
 - будућност (ре)осигурања,
 - изазови и пракса у надзору осигурања;
- актуарства
 - савјети за развој актуарске професије у земљама евроазије и средњег истока;
- права осигурања
 - међународни CMR/SDR протокол и осигурање од одговорности превозника за робу приликом транспорта;
- финансија
 - практична примјена новог међународног оквира дјеловања интерне ревизије (IPPF) и ревизија информационих технологија,
 - примјена Међународног стандарда финансијског извјештавања 9 - Финансијски инструменти,

- примјена Међународног стандарда финансијског извјештавања 17 - Уговори о осигурању,
- трендови у интерној ревизији и рачуноводству,
- спречавање прања новца и финансирања тероризма;
- функционисања јавне управе
 - јавне набавке,
 - примјена закона о раду и инспекцијски надзор у примјени Закона о заштити на раду у Републици Српској.

1.4. Законодавни оквир

Правни оквир, којим је уређен правни статус, надлежности и дјелокруг рада Агенције, представљају сљедећи закони:

- Закон о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, број: 17/05, 01/06, 64/06, 74/10 и 47/17),
- Закон о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 47/17),
- Закон о обавезним осигурањима у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“, број: 82/15),
- Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Службени гласник Републике Српске“, број: 13/09) и
- Закон о комитету за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 49/09).

Поред законског оквира, Агенција доноси и подзаконске прописе који обезбјеђују ефикасну примјену закона из области осигурања.

Закони и подзаконски акти којима је уређен сектор осигурања, доступни су на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba).

2. РЕГУЛАТОРНЕ И НАДЗОРНЕ АКТИВНОСТИ АГЕНЦИЈЕ

2.1. Регулаторне активности

Регулаторне активности Агенције имају за циљ очување стабилности и развој сектора осигурања у Републици Српској, а одвијале су се кроз:

- доношење нових подзаконских прописа и унапређење постојећих подзаконских прописа из области осигурања и добровољног пензијског осигурања, након извршене анализе међусобне усаглашености и усаглашености са достигнутим нивоом развоја сектора осигурања и
- учешће представника Агенције у изради нацрта/приједлога закона који регулишу област осигурања.

У том смислу, у извјештајном периоду, донесени су сљедећи подзаконски акти:

- Одлука о плаћању доприноса Заштитном фонду Републике Српске у 2018. години („Службени гласник Републике Српске“ број: 111/17),
- Одлука о броју гласова чланова Скупштине Заштитног фонда Републике Српске за 2018. годину („Службени гласник Републике Српске“ број: 111/17),
- Правилник о утврђивању вриједности имовине, обрачуну нето вриједности имовине и утврђивању вриједности обрачунске јединице добровољног пензијског фонда („Службени гласник Републике Српске“ број: 113/17),
- Правилник о достављању извјештаја, обавјештења и других података заступника у осигурању и посредника у осигурању и реосигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 113/17),
- Правилник о измјенама Правилника о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја друштава за осигурање и реосигурање („Службени гласник Републике Српске“ број: 113/17),
- Одлука о измјени Одлуке о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја Заштитног фонда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 113/17) и
- Правилник о измјенама и допунама Правилника о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“ број: 3/18).

Такође, у извјештајном периоду донесена је Одлука о именовању Омбудсмана у осигурању („Службени гласник Републике Српске“ број: 111/17), којом је именована Љиљана Соколић, дипломирани правник, за Омбудсмана у осигурању Републике Српске.

У наставку је дат преглед садржаја подзаконских аката, донесених у овом извјештајном периоду.

Одлуком о плаћању доприноса Заштитном фонду Републике Српске у 2018. години је прописан начин утврђивања и обрачуна доприноса, те рокови уплате доприноса чланова Заштитног фонда Републике Српске у 2018. години.

Укупан и појединачан број гласова чланова Скупштине Заштитног фонда Републике Српске за 2018. годину, утврђен на бази обрачунатих и уплаћених доприноса свих чланова Заштитног фонда Републике Српске за претходну годину, прописан је Одлуком о броју гласова чланова Скупштине Заштитног фонда Републике Српске за 2018. годину.

Агенција је Правилником о утврђивању вриједности имовине, обрачуну нето вриједности имовине и утврђивању вриједности обрачунске јединице добровољног пензијског фонда регулисала:

- начин и учесталост обрачуна вриједности имовине добровољног пензијског фонда, те начин и учесталост обрачуна нето вриједности имовине фонда,
- утврђивање почетне вриједности обрачунске јединице за све добровољне пензијске фондове, израчунавања и објављивања података о обрачунској јединици, као и начин и учесталост процјене имовине, те
- учесталост, начин и стандардизовану форму извјештавања кастоди банке.

Правилником о достављању извјештаја, обавјештења и других података заступника у осигурању и посредника у осигурању и реосигурању прописан је облик, садржај, начин и рокови достављања Агенцији извјештаја и других података, у складу са Законом о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању.

У Правилнику о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја друштава за осигурање и реосигурање преузет је садржај образаца за израду финансијских извјештаја друштава за осигурање и реосигурање, који је прописало Министарство финансија Републике Српске у подзаконском акту донесеном на основу Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Циљ предузимања садржаја ових образаца је био да друштва за осигурање и реосигурање и квартално, електронским путем, извјештавају Агенцију о финансијском положају и успјешности пословања на истим обрасцима на којима се и званично презентују финансијски извјештаји друштава за осигурање и реосигурање.

Одлуком о облику и садржају надзорних и статистичких извјештаја Заштитног фонда Републике Српске преузет је садржај образаца за израду финансијских извјештаја, који је прописало Министарство финансија Републике Српске у подзаконском акту донесеном на основу Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Циљ предузимања садржаја ових образаца је био да Заштитни фонд Републике Српске и квартално, електронским путем, извјештава Агенцију о финансијском положају и успјешности пословања на истим обрасцима на којима се и званично презентују финансијски извјештаји Заштитног фонда Републике Српске. Поред наведеног, извршено је усклађивање обрасца Извјештаја о наплати доприноса, са Законом о

обавезним осигурањима у саобраћају, у смислу одвајања доприноса из којих се финансира Фонд за накнаду штета од чланарине из које се финансирају трошкови пословања Заштитног фонда Републике Српске.

У Правилнику о измјенама и допунама Правилника о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају извршене су корекције претходно прописаног минималног садржаја база података, због утврђеног недостатка одређених података, у смислу њиховог квалитета с обзиром на доступне начине прикупљања истих.

Поред наведеног, у складу са Правилником о условима за обављање послова и дјелатности посредовања у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 10/11), директор Агенције је донио:

- Одлуку о облику и садржају образаца захтјева који се подносе у складу са Правилником о условима за обављање послова и дјелатности посредовања у осигурању.

Овом одлуком је прописан облик и садржај образаца захтјева који се подносе за:

- издавање овлашћења за заступање и за посредовање у осигурању (за физичка лица заступнике и брокере у осигурању),
- издавање дозвола за обављање дјелатности заступања у осигурању: друштву за заступање у осигурању, банци, микрокредитном друштву, Предузећу за поштански саобраћај Републике Српске „Поште Српске“ а.д. Бања Лука и предузетнику (предузетничкој радњи) и
- дозволе за обављање дјелатности посредовања у осигурању брокерском друштву у осигурању.

У сврху уређења тржишног понашања приликом закључивања уговора о осигурању од аутоодговорности, директор Агенције је издао:

- Смјернице за поступање друштава за осигурање која послују на тржишту осигурања Републике Српске приликом закључивања уговора о осигурању од одговорности за моторна возила.

Овим смјерницама Агенција је:

- скренула пажњу друштвима за осигурање и филијалама друштава за осигурање из ФБиХ које послују на тржишту Републике Српске на уочену лошу праксу приликом закључивања уговора о осигурању од одговорности за моторна возила,
- упозорила да се таква пракса треба обуставити, те
- указала друштвима за осигурање о посљедицама наставка овакве праксе.

Након издавања ових смјерница (24.10.2017. године), Агенција је интензивирала активности надзора поступања друштава за осигурање и филијала друштава за

осигурање из ФБиХ приликом закључивања уговора обавезног осигурања од аутодоговорности, у смислу поштивања односних прописа.

Агенција је путем својих представника, у извјештајном периоду, учествовала у изради приједлога Закона о заступању у осигурању и посредовању у осигурању и реосигурању и нацрта/приједлога Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање.

Сви донесени подзаконски акти Агенције доступни су на интернет страници Агенције.

Агенција, на интернет страници, објављује и нацрте подзаконских аката, ради провођења јавне расправе, а како би сви учесници на тржишту осигурања имали могућност да доставе своје писане коментаре, мишљења и/или сугестије.

2.2. Надзорне активности и лиценцирање

2.2.1. Издавање дозвола за рад и издавање других одобрења

У периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, Агенција је, у складу са законским овлашћењима, разматрала и рјешавала поднесене захтјеве за издавање:

- дозволе за рад друштву за управљање добровољним пензијским фондом,
- дозволе за организовање и управљање добровољним пензијским фондом,
- дозволе за рад и упис у регистар заступника у осигурању: физичких лица, самосталних предузетника за заступање у осигурању и правних лица, те брисање из регистра заступника,
- дозволе за рад и упис у регистар брокера у осигурању физичких и правних лица и брисање из регистра брокера у осигурању,
- овлашћења за обављање актуарских послова и упис у регистар овлашћених актуара,
- сагласности за избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању,
- сагласности за избор независног ревизора друштва за осигурање,
- сагласности за стицање квалификованог удјела у друштву за осигурање,
- сагласности друштву за осигурање за емисију акција,
- сагласности у вези улагања средстава друштва за осигурање,
- сагласности за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање,
- сагласности на измјене правне форме друштва за заступање у осигурању,
- сагласности за лица која ће обављати послове инвестиционих менаџера у добровољном пензијском фонду,

- сагласности за стицање квалификованог учешћа у друштву за управљање добровољним пензијским фондом,
- сагласности на проспект и скраћени проспект добровољног пензијског фонда,
- сагласности на статут добровољног пензијског фонда,
- сагласности на промјене статута добровољног пензијског фонда,
- сагласности на уговор о чланству у добровољном пензијском фонду,
- сагласности друштву за управљање добровољним пензијским фондом на уговор са кастоди банком,
- сагласности на интерне акте за управљање добровољним пензијским фондом, те
- захтјева за упис организационог дијела друштва за осигурање у Регистар друштава за осигурање код Агенције.

Поред тога, Агенција је вршила уписе промјена података у регистрима, давала мишљења у вези с примјеном прописа из осигурања, те издавала изводе из регистара Агенције и потврде/документе са траженим подацима за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе.

У вези са издавањем дозвола за рад и брисања из регистара, које Агенција води у складу са законом, вођено је 199 поступака, а чија структура је дата у *Табели 3*.

У складу са законским овлашћењима Агенција је, у извјештајном периоду, разматрала 66 захтјева за издавање сагласности и одобрења учесницима на тржишту осигурању, извршила 50 уписа промјена података у регистрима, те издала 61 мишљење (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања и 115 потврда/докумената/извода из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе, а што је представљено у *Табели 4*.

Табела 3: Преглед издатих дозвола и брисања из регистра учесника на тржишту осигурања у периоду 01.01. до 31.12.2017. године

Р.Б.	Опис	Број	Субјект/Напомена	Стање на дан 31.12.2017. године
1.	Издавање дозволе за рад друштву за управљање добровољним пензијским фондом Издавање дозволе за организовање и управљање добровољним пензијским фондом	1 друштво за управљање добровољним пензијским фондом 1 добровољни пензијски фонд	Друштво за управљање Европским добровољним пензијским фондом а.д. Бања Лука	1 друштво за управљање добровољним пензијским фондом 1 добровољни пензијски фонд
2.	Издавање дозвола, упис и брисање из регистра заступника и брокера у осигурању	75 заступника уписано у Регистар заступника - физичка лица 36 заступника брисано из Регистра заступника – физичка лица	<i>Актуелни подаци о заступницима доступни на интернет страници Агенције</i>	203 заступника - физичка лица ³ од чега је 31 предузетничке радње
		6 предузетничких радњи уписано у Регистар заступника 8 предузетничких радњи брисано из Регистра заступника		13 друштава за заступање из Републике Српске
		2 друштва за заступање из Републике Српске уписана у Регистар 1 друштво за заступање из Републике Српске брисано из Регистра 1 филијала друштва за заступање из ФБиХ брисана из Регистра	„UniCredit Bank а.д.Бања Лука „SICHER AGENT“ д.о.о. Бања Лука „SAFE INVEST“ д.о.о. Бања Лука „WVP“ д.о.о. Сарајево	4 филијале друштава за заступање из ФБиХ
		12 брокера у осигурању уписано у Регистар брокера – физичка лица 52 брокера у осигурању брисана из Регистра брокера – физичка лица 1 брокерско друштво (организациони дио банке за брокерске послове у осигурању) из Републике Српске брисано из Регистра	<i>Актуелни подаци о брокерима доступни на интернет страници Агенције</i> UniCredit Bank а.д.Бања Лука	103 брокера - физичка лица 5 брокерских друштава из Републике Српске
3.	Издавање овлашћења за обављање актуарских послова и упис у Регистар овлашћених актуара	3 овлашћена актуара	<i>Актуелни подаци о овлашћеним актуарима доступна на интернет страници Агенције</i>	36 актуара

Извор: База података Агенције

³ Број регистрованих заступника уписаних у Регистар заступника – физичка лица обухвата и број заступника регистрованих као предузетничка радња за заступање у осигурању.

Табела 4: Сагласности, дозволе, уписи промјена података у регистрима код Агенције, мишљења и потврде, у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

Р.Б.	Опис	Број
1.	Сагласност на избор друштва за реосигурање са сједиштем изван БиХ за закључивање уговора о реосигурању	11 захтјева (позитивно рјешени)
2.	Сагласност за избор независног ревизора друштва за осигурање	15 захтјева (позитивно рјешени)
3.	Сагласност за стицање квалификованог удјела у друштву за осигурање	2 захтјева (позитивно рјешени)
4.	Сагласност друштву за осигурање за емисију акција:	
	повећање основног капитала	1 друштво за осигурање из РС (укупна вриједност емисије износи 500.000 КМ)
	смањење основног капитала ради покрића губитка	1 друштво за осигурање из РС (укупна вриједност емисије износи 11.179.500 КМ)
	истовремено повећање и смањење основног капитала	1 друштво за осигурање из РС (укупна вриједност емисије износи 1.200.000 КМ повећање, укупна вриједност емисије износи 4.400.000 КМ смањење)
5.	Сагласност у складу са Правилником о улагању средстава друштава за осигурање	6 захтјева (позитивно ријешени)
6.	Сагласност за именовање лица на значајном положају у друштву за осигурање	17 захтјева (16 позитивно ријешени, 1 поступак обустављен)
7.	Упис организационог дијела друштва за осигурање у Регистар друштава за осигурање код Агенције	2 захтјева (позитивно рјешени)
8.	Сагласност на измјене правне форме друштва за заступање у осигурању	1 захтјев (позитивно ријешен)
9.	Сагласност за лица која ће обављати послове инвестиционих менаџера у добровољном пензијском фонду	1 захтјев (позитивно ријешен)
10.	Сагласност за стицање квалификованог учешћа у друштву за управљање добровољним пензијским фондом	2 захтјева (позитивно рјешени)
11.	Сагласност на проспекат и скраћени проспекат добровољног пензијског фонда	1 захтјев (позитивно ријешен)
12.	Сагласност на статут добровољног пензијског фонда	1 захтјев (позитивно ријешен)
13.	Сагласност на промјене статута добровољног пензијског фонда	1 захтјев (позитивно ријешен)
14.	Сагласност на уговор о чланству у добровољном пензијском фонду	1 захтјев (позитивно ријешен)
15.	Сагласност друштву за управљање добровољним пензијским фондом на уговор са кастоди банком	1 захтјев (позитивно ријешен)
16.	Сагласност на интерне акте за управљање добровољним пензијским фондом	1 захтјев (позитивно ријешен)
17.	Упис промјена у регистре код Агенције	50 уписа
18.	Мишљења (тумачења) у вези са примјеном прописа из осигурања	61 мишљења
19.	Потврде/документи/изводи из регистра за потребе учешћа друштава за осигурање у поступцима јавних набавки и у друге сврхе	115 потврда/докумената/извода из регистра

Извор: База података Агенције

2.2.2. Надзорне активности

Надзорне активности Агенције, у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, заснивале су се на континуираном надзору, редовним и ванредним контролама пословања учесника на тржишту осигурања. На основу ових активности Агенција је налагала различите надзорне мјере у складу са прописима.

2.2.2.1. Континуирани надзор

Активности континуираног надзора, у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, обављане су праћењем стања и трендова на тржишту осигурања, извршења наложених мјера, начина рада и финансијског положаја свих учесника на тржишту осигурања, и то кроз анализу финансијских, актуарских, статистичких, надзорних и других извјештаја, које исти састављају и достављају Агенцији. Преглед извјештаја који се користе у континуираном надзору приказан је у *Табели 5*.

На основу података из достављених извјештаја (*Табела 5*), сачињен је већи број информација и мишљења, датих у *Табели 6*, у којима су извршене:

- анализе појединих сегмената пословања учесника на тржишту осигурања и
- идентификација основних ризика у пословању појединих учесника на тржишту осигурања.

Наведене информације и извјештаји садрже и приједлоге за даље надзорне активности и мјере Агенције.

Табела 5: Преглед прописаних извјештаја који се достављају Агенцији⁴

Р.Б.	Извјештај	Период достављања извјештаја	Субјект
1.	<ul style="list-style-type: none"> - Образац НИФ-ДПФ – Извјештај о обрачуну нето вриједности имовине фонда и вриједности обрачунске јединице фонда, - Образац НВИФ-ДПФ – Извјештај о утврђеној неисправности вредновања нето имовине, - Образац ННИФ-ДПФ – Извјештај о утврђеној неисправности обрачуна нето вриједности имовине и вриједности обрачунске јединице, - Образац НСУ-ДПФ – Извјештај о неусаглашености структуре улагања имовине фонда 	Дневно	Друштво за управљање добровољним пензијским фондом
2.	<ul style="list-style-type: none"> - Образац „П-Д“/„П-Р“/„П-Ф“ - Извјештај о премији осигурања, - Образац „Ш-Д“/„Ш-Р“/„Ш-Ф“ - Извјештај о штетама, - Образац „ЛИКВ1-Д“/„ЛИКВ1-Р“ - Извјештај о показатељима ликвидности, - Образац „ТГМ-Д“/„ТГМ-Р“ - Извјештај о мјесечним токовима готовине, - Образац „Д-ЗФ“-Извјештај о наплаћеним доприносима, - Образац „Ш-ЗФ“-Извјештај о одштетним захтјевима, - Образац „Р-ЗФ“ – Извјештај о наплати регреса 	Мјесечно	Друштва за осигурање , Друштва за реосигурање, Филијале друштва из ФБиХ, Заштитни фонд Републике Српске
3.	<ul style="list-style-type: none"> - Образац „БС-Д“/„БС-Р“/„БС-ЗФ“ - Биланс стања, - Образац „БУ-Д“/„БУ-Р“/„БУ-ЗФ“ - Биланс успјеха, - Образац „ТГ-Д“/„ТГ-Р“/„ТГ-ЗФ“ - Биланс токова готовине, - Образац „ПК-Д“/„ПК-Р“/„ПК-ЗФ“ - Извјештај о промјенама на капиталу, - Образац „Анекс-ЗФ“ - Анекс – додатни рачуноводствени извјештај, - Образац „ТСО-Д“ - Извјештај о трошковима спровођења осигурања, - Образац „ТПЛ-Д“ - Извјештај о трансакцијама са повезаним лицима, - Образац „ТП-Д“ - Извјештај о трошковима прибаве и разграниченим трошковима прибаве, - Образац „ТУ-Д“ - Извјештај о трошковима управе, - Обрасци „МС-Ж“ и „МС-НЖ“ – Извјештаји о маргини солвентности, - Обрасци „К-НЖ“, „К-Ж“/„К-Р“ - Извјештаји о капиталу и испуњавању захтјева адекватности капитала, - Образац „К-ОС1“ – Извјештај о квалификованом удјелу у капиталу или гласачим правима других финансијских институција, - Обрасци „К-ОС2“ – Извјештај о улагању у подређене дужничке инструменте и остала улагања у друге финансијске институције, - Обрасци „К-ОС3“ - Извјештај о неликвидним средствима, - Обрасци „УС1“, „УС2“, „УС3“ – Извјештаји о улагању средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, - Образац „АУС“ - Аналитика улагања средстава, - Образац „РТП“ – Обрачун разграничених трошкова прибаве осигурања, 	Тромјесечно	Друштва за осигурање, Друштва за реосигурање, Заштитни фонд Републике Српске

⁴ У наведеним извјештајима ознаке имају следећа значења: Д – друштва за осигурање, Ф- филијале друштва за осигурање из ФБиХ, Р – друштва за реосигурање, ЗФ – Заштитни фонд, ЗПО – заступници и посредници (брокери) у осигурању, ДПФ- друштво за управљање добровољним пензијским фондом, Ж – животна осигурања, НЖ – неживотна осигурања

Р.Б.	Извјештај	Период достављања извјештаја	Субјект
	<ul style="list-style-type: none"> - Образац „РТП-ТР“ – Разграничени трошкови прибаве осигурања који се признају као покриће техничких резерви неживотних осигурања, - Образац „ПОТ-Д“ - Извјештај о старосној структури датих аванса, потраживања и пласмана, - Образац „ИВПОТ-Д“ - Извјештај о промјенама исправке вриједности датих аванса, потраживања и пласмана, - Образац „ОДГ-ЗФ“ – Извјештај о осталим добицима и губицима. 		
4.	<ul style="list-style-type: none"> - Образац „П1-Д“/„П1-Р“ - Извјештај о премији осигурања и мјеродавној премији у самопридржају, - Образац „ПЖ1-Д“/„ПЖ1-Ф“ - Аналитички извјештај о премији животних осигурања I, - Образац „ПЖ2-Д“ / „ПЖ2-Ф“ - Аналитички извјештај о премији животних осигурања II, - Образац „П-АО-Д“/„П-АО-Ф“ - Извјештај о премији осигурања од одговорности за моторна возила, - Образац „КП-Д“/„КП-Ф“ - Извјештај о обрачунатој премији и накнадама по продајним каналима, - Образац „ОШИ-Д“/„ОШИ-Ф“ - Извјештај о премији и штетама за осигурање од осталих штета на имовини, - Образац „Ш1-Д“/„Ш1-Р“ - Извјештај о штетама и мјеродавним штетама у самопридржају, - Образац „Ш-АО-Д“/„Ш-АО-Ф“ - Извјештај о штетама осигурања од одговорности за моторна возила, - Образац „РШ-Д“/„РШ-Р“ - Извјештај о структури бруто резерви за штете, - Образац „МР-Д“/„МР-Р“ - Извјештај о математичкој резерви, - Образац „РУД-Д“/„РУД-Р“ - Извјештај о резерви за учешће у добити, - Образац „ПРЖ-Д“/„ПРЖ-Ф“ - Извјештај о промјенама код животних осигурања, - Образац „РП-Д“ - Извјештај о регресним потраживањима, - Образац „ТРНЖ-Д“/„ТРНЖ-Р“ - Извјештај о нето техничком резултату за неживотна осигурања, - Образац „ТРЖ-Д“/„ТРЖ-Р“ - Извјештај о нето техничком резултату за животна осигурања, - Образац „КС-Д“/„КС-Р“/„КС-Ф“/„КС-ЗФ“ - Извјештај о квалификационој структури и броју запослених, - Образац ЗПО-Д – Извјештај о коришћењу услуга заступника/посредника (брокера) у осигурању, - Обрасци „ОПП-ЗПО“, „ПК-ЗПО“, „ПЗ-ЗПО“ и „ПР-ЗПО“ – Извјештаји заступника и посредника (брокера) у осигурању и реосигурању. 	Полугодишње/ годишње	Друштва за осигурање, Друштва за реосигурање, Филијале друштава из ФБиХ, Заштитни фонд Републике Српске Заступници и брокери у осигурању
5.	<ul style="list-style-type: none"> - Образац „IBNR-LŠ-D“ - Извјештај о ријешеним штетама - Run-off троугао за IBNR, - Образац „IBNR-IŠ-D“ - Извјештај о исплаћеним штетама - Run-off троугао за IBNR, - Образац „IBNR-RŠ-D“ - Извјештај о резервама за настале пријављене штете - Run-off троугао за IBNR, - Образац „IBNRB-RŠ-D“ - Извјештај о пријављеним штетама - Run-off троугао за IBNR, - Извјештај независног ревизора о обављеној ревизији финансијских и других извјештаја друштава за осигурање, - Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извјештаје друштава за осигурање, - Пословни план (годишњи и средњорочни), - Годишњи извјештај о пословању. 	Годишње	Друштва за осигурање, Друштва за реосигурање, Заштитни фонд Републике Српске

Извор: База података Агенције

Табела 6: Информације/мишљења из континуираног надзора у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
1.	Информација о достављеним мишљењима овлашћених актуара на финансијске извјештаје и годишњи обрачун, политику саосигурања и реосигурања и на улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда	сва друштва за осигурање из РС
2.	Информација о капиталу и испуњавању захтјева адекватности капитала друштва за осигурање на дан 31.12.2016, 31.03.2017, 30.06.2017. и 30.09.2017. године	сва друштва за осигурање из РС
3.	Информација о обрачуну и улагању средстава за покриће техничких резерви на дан 31.12.2016, 31.03.2017, 30.06.2017. и 30.09.2017. године	сва друштва за осигурање из РС
4.	Информација о проблемима из надзора - облици вантарифног попуста	сва друштва за осигурање из РС и филијале друштва из ФБиХ
5.	Информација о утврђеним и отклоњеним неправилности у вези са улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, те адекватношћу капитала на дан 31.12.2016. године	6 друштва за осигурање из РС
6.	Информација о извршењу Плана мјера за обезбјеђење адекватности капитала и средстава за потпуно покриће техничких резерви на дан 31.12.2016. године	1 друштво за осигурање из РС
7.	Информација у вези са исказаним губитком, улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда, те адекватношћу капитала на дан 31.12.2016. и 31.03.2017. године	1 друштво за осигурање из РС
8.	Информација о пријави понашања друштва за осигурање на тржишту осигурања	1 друштво за осигурање из РС
9.	Информација о одлукама Управног одбора друштва за осигурање	1 друштво за осигурање из РС
10.	Информација о стању у друштву за осигурање након ванредне управе	1 друштво за осигурање из РС
11.	Информација у вези са достављеним измјенама и допунама Статута	1 друштво за осигурање из РС
12.	Информација у вези са улагањем средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда на дан 31.03.2017. године	1 друштво за осигурање из РС
13.	Информација о поступању према рјешењу Агенције	1 филијала друштва из ФБиХ
14.	Информација о располагању средствима друштва за осигурање преко трансакционог рачуна	1 друштво за осигурање из РС
15.	Мишљење на избор овлашћеног ревизора	14 друштва за осигурање из РС (15 мишљења)
16.	Мишљење на емисију акција	3 друштва за осигурање из РС
17.	Мишљење на програм рада за избор директора	1 друштво за осигурање из РС (2 мишљења)
18.	Мишљење на план пословања	4 друштва за заступање 2 брокерска друштва
19.	Информација у вези ликвидности друштва за осигурање у периоду 01.01. до 31.07.2017. године	1 друштво за осигурање из РС

Р. Б.	Опис	Надзирани субјект
20.	Информација о пословању друштва за осигурање у периоду 01.01.-30.09.2017. године	1 друштво за осигурање из РС
21.	Информација о пословању друштава у посебном статусу за период 01.01 - 30.06.2017. године	5 друштава за осигурање из РС
22.	Информација о плаћању 1% премије осигурања од АО за реализацију пројеката безбједности саобраћаја од 14.10.2015. до 30.06.2017. године	сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава из ФБиХ, које обављају послове осигурања АО
23.	Информација о извршењу наложених мјера по рјешењима у вези плаћања 1% премије осигурања од АО за реализацију пројеката безбједности саобраћаја	сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава из ФБиХ, које обављају послове осигурања АО
24.	Информација о извршеној анализи ревизорских извјештаја друштава за осигурање за 2016. годину	сва друштва за осигурање из РС
25.	Информација о извршеној контроли достављених полугодишњих финансијских извјештаја за период 01.01. до 30.06.2017. године и е-форми на дан 30.06.2017. године	сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава из ФБиХ
26.	Информација о капиталу, врстама осигурања за које су друштва за осигурање добила дозволу, те податке о обрачунатој премији по врстама осигурања за период од 01.01. до 31.07.2017. године	5 друштава за осигурање из РС
27.	Информација о пословању друштава за осигурање у периоду 01.01. до 30.06.2017. године	9 друштава за осигурање из РС
28.	Информација о достављеним подацима о уговорима који су у поступку јавних набавки услуга осигурања закључени са филијалама друштава за осигурање из ФБиХ у Републици Српској	све филијале друштава из ФБиХ
29.	Информација о лицима на значајном положају у друштвима за осигурање	сва друштва за осигурање из РС
30.	Информација о откупу и припису добити по полисама животног осигурања	1 филијала друштва из ФБиХ
31.	Информација о усклађености база података обавезних осигурања у саобраћају са прописима	сва друштва за осигурање из РС и филијале друштава из ФБиХ, које обављају послове осигурања АО

Извор: База података Агенције

2.2.2.2. Редовне и ванредне контроле

Редовне и ванредне контроле обављане су off-site (у просторијама Агенције на основу достављених докумената) и on-site (у просторијама учесника на тржишту осигурања). Контроле се проводе према стандардизованим супервизорским методологијама, које се редовно ревидирају и усклађују са стеченим искуствима у пракси и међународним стандардима супервизије осигурања.

У извјештајном периоду покренуте су 44 контроле, а завршено је и 6 контрола које су покренуте крајем претходног извјештајног периода. Аналитички преглед контрола, према начину обављања и према врстама учесника на тржишту осигурања дат је у наставку.

а) On-site контроле друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ

У складу са Планом редовних контрола за 2017. годину, Агенција је покренула 9 редовних on-site контрола друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ и то код:

- 5 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и
- 4 филијале друштава за осигурање из ФБиХ.

Редовне контроле су биле усмјерене на провјеру:

- извршења мјера из претходних контрола,
- обрачуна маргине солвентности, капитала и адекватности капитала,
- обрачуна резерви за штете,
- улагања средстава за покриће техничких резерви и 50% минималног гарантног фонда,
- политике реосигурања,
- процеса и ажурности рјешавања и исплате одштетних захтјева и захтјева за исплату осигураних сума,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања (трансакције са повезаним лицима, ликвидност, процјене билансних и ванбилансних позиција са аспекта примјене подзаконског прописа Агенције, висине и покривености трошкова спровођења осигурања и др),
- примјене Правилника о правилима оснивања и пословања филијала друштава за осигурање у међуентитетском пословању,
- рада органа управљања,
- организације продаје осигурања и примјене тарифа и услова осигурања код закључивања уговора о осигурању,
- уговора о заступању и посредовању у осигурању,
- процедуралног усклађивања пословања са законским прописима,

- података који су предмет уписа у регистре који се воде код Агенције,
- поштивања прописаних правила извјештавања и обавјештавања Агенције,
- вођења евиденција о полисама осигурања и других интерних евиденција,
- аката пословне политике,
- примјене законских и подзаконских прописа, интерних аката и процедура у вези са спречавањем прања новца и финансирањем терористичких активности,
- обезбјеђености претпоставки на прикупљању, обради и чувању података у складу са Правилником о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају,
- примјене Правилника о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама,
- система интерне ревизије,
- обрачуна нето и бруто премија за производе животног осигурања,
- обрачуна математичке резерве, са посебним обрачунима: чисте математичке резерве, резерве за преносне премије животних осигурања, резерве за учешће у добити,
- обрачуна откупних и редукованих вриједности код уговора о животном осигурању и др.

Агенција је на основу претходно идентификованих ризика у оквиру активности континуираног надзора, обавила и 12 ванредних on-site контрола и то код:

- 1 филијале друштва за осигурање из ФБиХ - предмет контроле је провођење мјера наложених ранијим рјешењем Агенције,
- 7 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 4 филијале друштава за осигурање из ФБиХ - предмет контроле је био примјена Одлуке о заједничкој тарифи премија и цјеновнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, бр: 94/15), укључујући аспект обрачуна и наплате премије осигурања и трошкова у вези са уговарањем осигурања аутоодговорности и примјена члана 22. и 23. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају, у вези са обрадом и исплатом одштетних захтјева из основа аутоодговорности.

У овом извјештајном периоду, завршене су и 4 редовне on-site контроле друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ, које су покренуте у 2016. години.

б) On-site контроле заступника и брокера у осигурању

У складу са Планом редовних контрола за 2017. годину, Агенција је покренула и 3 редовне on-site контроле заступника и брокера у осигурању и то код:

- 1 брокерског друштва у осигурању и
- 2 друштва за заступање у осигурању.

Редовне контроле заступника и брокера у осигурању су биле усмјерене на провјеру:

- података који су предмет уписа у регистре који се воде код Агенције,
- процедуралног усклађивања пословања са законским прописима,
- уговора о заступању и посредовању у осигурању,
- финансијског и рачуноводственог аспекта пословања,
- примјене законских и подзаконских прописа, интерних аката и процедура у вези са спречавањем прања новца и финансирањем терористичких активности и др.

Поред редовних on-site контрола, Агенција је обавила и 1 ванредну on-site контролу неовлашћеног обављања дјелатности заступања у осигурању, односно посредовања у осигурању на станици за технички преглед.

У овом извјештајном периоду, завршене су и 2 редовне контроле, које су покренуте у 2016. години.

в) Off-site контроле

Поред on-site контрола, Агенција је обавила и 19 ванредних off-site контрола друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ и то код:

- 10 друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и 8 филијала друштава за осигурање из ФБиХ - предмет контроле је усклађеност база података са Правилником о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају („Службени гласник Републике Српске“ број: 59/16) и Упутством о облику и начину формирања база података за обавезна осигурања у саобраћају (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/),
- 1 друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској - предмет контроле је достављање Агенцији и примјена услова и тарифа друштва у 2017. години.

У складу са законским овлашћењима, Агенција континуирано прати примјену прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности и спроводи надзорне активности. Агенција је, у извјештајном периоду, у оквиру провођења редовних контрола, извршила и провјеру примјене прописа о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности код шест обвезника.

У извјештајном периоду, у складу са препорукама FATF-а и Moneyval-а, ради испуњења обавеза из Акционог плана Босне и Херцеговине за отклањање недостатака у борби против прања новца и финансирања терористичких активности, извршене су допуне законских прописа из области осигурања са одредбама којим се уређује прање новца и финансирање терористичких активности на друштва за осигурање и брокере и заступнике у осигурању, који обављају дјелатност животног осигурања. На овај начин додатно су ојачана овлашћења Агенције у погледу изрицања мјера из надзора, прекршајних и других санкција према друштвима за осигурање, брокерима и заступницима у осигурању, у случају непоштивања прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности.

На основу континуираног надзора, те on-site и off-site контрола изречен је већи број различитих надзорних мјера.

2.2.2.3. Мјере надзора

У наредној табели дат је сумарни приказ изречених мјера надзора, издатих прекршајних налога и поднесених захтјева за покретање прекршајног поступка у 2017. години.

Табела 7: Изречене мјере надзора, издати прекршајни налози и поднесени захтјеви за покретање прекршајног поступка, у периоду од 01.01. до 31.12. 2017. године

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
	Налог за отклањање незаконитости/неправилности	
	Усклађивање улагања средстава за покриће техничких резерви са подзаконским актима у одређеном року	4 друштва за осигурање из РС
	Доношење плана мјера за обезбјеђивање адекватности капитала	1 друштво за осигурање из РС
	Забрана финансијских трансакција са одређеним правним лицима	4 друштва за осигурање из РС
	Поштивање прописа који регулишу правила извјештавања и обавјештавања	2 друштва за осигурање из РС 2 филијале из ФБиХ
	Налог за достављање финансијских и додатних извјештаја	3 друштва за осигурање из РС 2 филијале из ФБиХ
	Налог за процјену и исправку билансних и ванбилансних позиција	2 друштва за осигурање из РС
	Успостављање апликација информационог система у складу са прописима	1 друштво за осигурање из РС
	Уређење процеса рјешавања одштетних захтјева	2 друштва за осигурање из РС 4 филијале из ФБиХ
	Исплата обавеза по основу одштетних захтјева у прописаном року	1 друштво за осигурање из РС
	Усклађивање пословања са прописима који регулишу заступање и посредовање у осигурању	1 филијала из ФБиХ
1.	Поштивање услова и тарифа обавезног осигурања од аутоодговорности	2 друштва за осигурање из РС 3 филијале из ФБиХ
	Поштивање усвојених аката пословне политике	3 друштва за осигурање из РС 4 филијале из ФБиХ
	Налог за исправку аката друштва за осигурање	1 друштво за осигурање из РС
	Друге мјере у вези са резервисањем одштетних захтјева	1 друштво за осигурање из РС
	Именовање лица задуженог са сарадњу са Омбудсманом	1 друштво за осигурање из РС
	Налог у вези прикупљања, чувања и формирања база података за обавезна осигурања у саобраћају	10 друштава за осигурање из РС 8 филијала из ФБиХ
	Налог за уплату доспјелог доприноса за реализацију пројеката безбједности саобраћаја, на рачун јавних прихода, те достављање Агенцији доказа о извршеној уплати	5 друштава за осигурање из РС 2 филијале из ФБиХ
	Остали налози (упознавање управног одбора друштва са записником Агенције, именовање замјеника овлашћеног лица, обрачун доприноса на име превентиве, формирање одређених евиденција у складу са прописима, вршење трансакција путем рачуна, обустава издавања полиса без наплаћивања премије, књижења у складу са прописима из области рачуноводства, достављање обавјештења о сазивању сједнице Скупштине акционара, обрачун резервација за	4 друштва за осигурање из РС (16 налога) 5 филијала из ФБиХ (7 налога) 2 друштва за заступање (2 налога)

Р. Б.	Врста мјере	Учесник на тржишту
	настале непријављене штете, усклађивање извјештаја са књиговодственим евиденцијама, плаћање доспјелих обавеза према Заштитном фонду РС, вођење и формирање базе података за обавезна осигурања у саобраћају, разграничавање трошкова спровођења осигурања у складу са прописима, обезбјеђивање евиденције и докумената из пословања филијале друштва из ФБиХ, забрана закључивања уговора са нерегистрованим заступницима и брокерима у осигурању, примјена политике саосигурања и реосигурања, предуговорно информисање осигураника)	
	Прекршајни налози (према друштву и директору)	
2.	Непоштивање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	1 друштво за осигурање из РС 1 филијала из ФБиХ
	Непоштивање прописа о условима и премијском систему за осигурање од одговорности за моторна возила	1 друштво за осигурање из РС
	Непоступање у складу са прописима који регулишу заступање и посредовање у осигурању	1 филијала из ФБиХ
	Неизвршавање обавеза према Заштитном фонду Републике Српске (члан 55.став 3. и 4. Закона о обавезним осигурањима у саобраћају)	1 филијала из ФБиХ
	Непоштивање одредби Закона о обавезним осигурањима у саобраћају у погледу закључивања уговора о обавезном осигурању (члан 10.став 1)	3 друштва за осигурање из РС
	Захтјев за покретање прекршајног поступка	
3.	Непоштивање прописа о условима и премијском систему за осигурање од одговорности за моторна возила	1 друштво за осигурање из РС (2 захтјева) 2 филијале из ФБиХ (2 захтјева)
	Непоштивање законских рокова у вези рјешавања и исплате одштетних захтјева	2 друштва за осигурање из РС (2 захтјева) 1 филијала из ФБиХ (1 захтјев)
	Недостављање обавјештења, извјештаја, података у складу са прописима	1 друштво за осигурање из РС (1 захтјев) 1 филијала из ФБиХ (1 захтјев)
	Непоштивање одредби Закона о обавезним осигурањима у саобраћају у погледу закључивања уговора о обавезном осигурању (члан 10. став 1)	1 друштво за осигурање из РС (1 захтјев) 1 филијала из ФБиХ (1 захтјев)
	Непоштивање прописа који регулишу заступање и посредовање у осигурању	1 друштво за заступање (1 захтјев)

Извор: База података Агенције

Агенција је, у извјештајном периоду, донијела рјешење о престанку ванредне управе у друштву за осигурање „Крајина осигурање“ а.д. Бања Лука, усљед престанка постојања разлога због којих је ванредна управа била уведена.

О уоченим неправилностима у пословању појединих друштава за осигурање обавијештени су и други органи да, у складу са њиховим надлежностима, предузму мјере и активности на отклањању истих (надлежно тужилаштво, Министарство унутрашњих послова Републике Српске, Агенција за банкарство Републике Српске и др).

3. АКТИВНОСТИ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ПОТРОШАЧА У ОСИГУРАЊУ

Поред надзорних и регулаторних активности, које су индиректно усмјерене на заштиту потрошача у осигурању (осигураника, трећих оштећених лица и корисника осигурања), Агенција се заштитом потрошача бавила и у директној комуникацији са потрошачима преко стручних служби Агенције, као и преко Омбудсмана у осигурању.

Потрошачи су се обраћали Агенцији подношењем притужби, жалби, упита, захтјева за надзор и других поднесака, те путем посебне e-mail адресе (*potrosaci@azors.rs.ba*) отворене у сврху информисања потрошача о свим битним питањима везанима за област осигурања. Агенција је за примила 7 писаних поднесака.

Истиче се да Агенција не може да предузима радње којима се мијеша у надлежности друштва за осигурање за утврђивање обавезе на исплату одштете или осигуране суме, висине исплаћених или спорних износа, као ни радње којима се уплиће у судски поступак у појединачним случајевима. Такође, Агенција не може давати савјете ни препоруке у вези са услугама осигурања нпр. који уговор о осигурању је најбоље закључити и са којим друштвом за осигурање.

3.1. Омбудсман у осигурању

Омбудсман у осигурању је вансудски начин рјешавања спорова из осигурања који обухвата различите радње које се предузимају ради рјешавања спора вансудски, у ком циљу може: утврђивати да ли је у процесу обраде захтјева кршен Кодекс пословне етике друштава за осигурање, посредовати међу странама у спору, доносити препоруке за једну или обе стране у спору, предлагати начин рјешавања спорова, али не може доносити коначне одлуке о имовинско - правним захтјевима, јер су исте у искључивој надлежности суда.⁵

Разлози због којих су се потрошачи услуга осигурања обраћали Омбудсману у осигурању, у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, су сљедећи:

- питања у вези са законским роковима за рјешавање по поднесеним захтјевима,
- питања како да остваре права из осигурања,
- незадовољство висином понуђене накнаде штете/одштете,
- неблаговремене исплате или неплаћање неспорног дијела штете,
- незадовољство исплатом неспорног дијела штете без сагласности оштећеног/осигураника,

⁵ Дјелокруг рада Омбудсмана, утврђен је Законом о друштвима за осигурање, Правилима поступка Омбудсмана у осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број: 10/09), Кодексом пословне етике друштава за осигурање – објављен на интернет страници, Правилником о заштити потрошача услуга осигурања и Омбудсману у осигурању ("Службени гласник Републике Српске", број: 65/13 и 75/13), Статутом Агенције ("Службени гласник Републике Српске", број: 2/15 и 76/16) и Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у Агенцији.

- остваривање права по основу осигурања од посљедица несрећног случаја/незгоде,
- незадовољство утврђеним степеном инвалидности код осигурања од посљедица несрећног случаја/незгоде,
- недостатак информација о условима осигурања и проблеми у вези реализације уговора о осигурању отплате готовинских кредита од ризика смрти, неспособности за рад и незапослености корисника кредита.

У извјештајном периоду запримљена су 102 разна писана поднеска (приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова, притужбе и др). Поред наведеног, странке су се обраћале доласком у просторије Агенције и путем телефона, те добиле одговарајуће информације и савјете, те са друштвом за осигурање ријешиле неспоразум или спор без формално поднесеног приговора, односно покренутог поступка за вансудско рјешавање пред Омбудсманом у осигурању. На тај начин остварено је 197 усмених комуникација.

3.1.1. Активности у вези са приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спорова из осигурања

У складу са Правилима поступка Омбудсмана у осигурању и Правилником о заштити потрошача услуга осигурања и омбудсману у осигурању („Службени гласник Републике Српске“, број: 65/13 и 75/13), од 102 запримљена поднеска, услове за поступање Омбудсмана у осигурању⁶ у вансудском поступку испунио је 91 поднесак.

У наредној табели дата је структура приговора по врстама осигурања:

Табела 8: Структура приговора/захтјева за вансудско рјешавање спорова по врстама осигурања

Р.Б.	Врста осигурања	31.12.2016.		31.12.2017.	
		Број приговора	(%)	Број приговора	(%)
1.	Осигурање од одговорности за моторна возила	81	74,3	50	54,9
2.	Осигурање возила-каска	3	2,8	6	6,6
3.	Осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде	11	10,1	21	23,1
4.	Осигурање живота	4	3,7	6	6,6
5.	Здравствено осигурање	2	1,8	1	1,1
6.	Осигурање имовине од пожара и природних сила	3	2,7	2	2,2
7.	Осигурање од осталих штета на имовини	1	0,9		
8.	Осигурање кредита	4	3,7	2	2,2
9.	Осигурање од грађанске одговорности			3	3,3
УКУПНО:		109	100,0	91	100,0

Извор: База података Агенције

У структури писаних приговора, најзначајније учешће су имали приговори у врсти осигурања: обавезно осигурање од одговорности за моторна возила, а што је у складу

⁶ Приговор је акт којим се покреће поступак вансудског рјешавања спора из осигурања код Омбудсмана у осигурању. Процесна претпоставка да се овај поступак покрене је, између осталог, да се странка претходно обратила друштву за осигурање у интерном жалбеном поступку, приговором/жалбом/притужбом поводом поднесеног одштетног захтјева/захтјева за исплату накнаде из осигурања, да није задовољна како је њен захтјев ријешен, а са циљем да избјегне судски поступак.

са учешћем премије ове врсте осигурања у укупној премији, при чему су подносиоци била трећа оштећена лица.

У наредној табели дат је преглед начина рјешавања по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима.

Табела 9: Преглед рјешавања Омбудсмана по приговорима/захтјевима за вансудско рјешавање спора и другим писаним поднесцима

Начин рјешавања	Број
Донесена одлука којом је: утврђено кршење Кодекса пословне етике друштава за осигурање у Републици Српској и предложено друштву за осигурање да исто отклони; странци предложени начин рјешавања спора, одржана медијација, постигнут споразум, странка одустала јер је спор ријешен прије формалне препоруке Омбудсмана, итд.	36
Није у надлежности (од Омбудсмана тражено да мериторно ријеши спор, води се судски поступак, захтјеви других лица који не произилазе из осигурања)	22
Донесена одлука да друштво за осигурање није прекршило Кодекс пословне етике	11
Прослијеђено друштву за осигурање на надлежно поступање – преураћен приговор	11
Прослијеђено на надзор стручним службама Агенције	9
Прослијеђено Омбудсману у осигурању ФБиХ	2
Приговори/захтјеви за вансудско рјешавање спорова укупно:	91
Остали поднесци	
Обавјештења о поступцима код других надлежних тијела и сл.	4
Одговори на питања	5
Притужба, обавјештење и др. поднесци	2
Остали поднесци укупно:	11
УКУПНО:	102

Извор: База података Агенције

3.1.2. Едукација потрошача корисника услуга осигурања

Омбудсман у осигурању је била и предавач на једнодневном припремно - едукацијском програму за полагање стручног испита за добијање овлашћења за обављање послова заступања и посредовања у осигурању, у организацији Агенције, са темом „Заштита потрошача корисника услуга осигурања, Кодекс пословне етике и Омбудсман у осигурању“.

3.1.3. Друге активности Омбудсмана у осигурању од значаја за кориснике услуга осигурања

Друге активности Омбудсмана у осигурању односе се на провјеру поступања друштава за осигурање у вези са притужбама, а у складу са Правилником о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама ("Службени гласник Републике Српске", број: 10/15).

Из достављених извјештаја друштава за осигурање произилази да су се притужбе, које су осигураници упућивали друштвима за осигурање, односиле на рјешавање захтјева из уговора о осигурању (висину штете/накнаде из осигурања) у врстама: осигурање од посљедица несрећног случаја/незгоде, каско осигурање моторних возила, осигурање

имовине и осигурање од аутоодговорности⁷, те у дијелу и на управљање процесима у друштву за осигурање.

Као члан Радне групе за израду Програма за заштиту потрошача у Републици Српској за 2017 - 2018. годину, именована Рјешењем Владе Републике Српске, Омбудсман у осигурању учествовала је у изради наведеног програма. Програм за заштиту потрошача за 2017 - 2018. годину, објављен је у „Службеном гласнику Републике Српске“, број: 39/17.

⁷ Правилник о поступању друштава за осигурање у вези са притужбама не регулише поступање друштава по притужбама/приговорима трећих оштећених лица из уговора о осигурању од одговорности за моторна возила и осталих обавезних осигурања од одговорности.

4. УНАПРЕЂЕЊЕ РАДА И САРАДЊА СА ДРУГИМ ИНСТИТУЦИЈАМА

4.1. Унапређење супервизорских пракси

Агенција је, у циљу повећања квалитета и ефикасности надзорних активности, наставила са активностима унапређења и стандардизације надзорних процеса.

У том сегменту рада Агенције, у овом извјештајном периоду, фокус је био на развоју методолошког оквира за:

- спровођење континуираног надзора у смислу интерног регулисања начина провјере и обраде извјештаја који се Агенцији достављају путем информационог система, те врсте и начина обрачуна показатеља који ће служити за превентивно дјеловање, у смислу идентификовања потребе за ванредним регулаторним и надзорним активностима Агенције и
- формирање базе статистичких и финансијских података и показатеља на нивоу сектора осигурања у сврху праћења развојних трендова и идентификовање системских ризика, те потребе за регулаторно дјеловање.

Развој наведеног методолошког оквира је заснован на једном од стратешких циљева Агенције, и то: „регулација и надзор заснован на ризику – постепено унапређивање приступа надзору помјерањем фокуса са накнадне контроле законитости пословања, на надзор који се базира на процјени ризика у пословању надзираних лица и на управљање тим ризицима“, те ће се активности његовог развоја одвијати истовремено са обављањем редовних активности континуираног надзора учесника на тржишту осигурања и развоја регулаторног оквира.

У циљу минимизирања оперативних ризика, идентификованих приликом спровођења континуираног надзора и развоја статистичке базе података Агенције, извршена су методолошка унапређења достављања извјештаја путем информационог система Агенције и провјере међусобне компатибилности достављених података, као и унапријеђење извјештаја који се генеришу из информационог система.

Унапређење супервизорских пракси, које проводи Агенција, заснивало се и на сарадњи са другим надзорним органима финансијског система у Републици Српској и то са аспекта размјене података и информација потребних за извршење конкретних надзорних мјера. Истиче се да постоји потреба, идентификована у претходним извјештајним периодима, за унапређење координиране оперативне сарадње са другим институцијама Републике Српске, као што су Републички инспекторат, Пореска управа и Министарство унутрашњих послова Републике Српске, а у сврху ефикаснијег уређивања тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности.

4.2. Унапређење тржишта обавезног осигурања од аутоодговорности – активности у вези са постепеним увођењем система слободног одређивања цијена/премија

У контексту припреме за либерализацију тржишта осигурања од аутоодговорности, треба истаћи да је Законом о обавезним осигурањима у саобраћају регулисан прелазак на слободно одређивања цијена/премија обавезног осигурања од аутоодговорности након истека рока од осам година, а на тзв. дјелимичну либерализацију (самостално одређивање премија уз претходну сагласност Агенције) након истека рока од пет година од дана ступања на снагу овог закона. Надаље, регулисано је и да ће се, у периоду од пет година од ступања на снагу, примјењивати заједничка тарифа премија и ценовник за обавезно осигурање од аутоодговорности⁸.

Такође, овим законом, за разлику од претходног, регулисано је да друштва за осигурање самостално доносе сопствене услове осигурања за обавезно осигурање од аутоодговорности. На овај начин друштва за осигурање имају могућност за стварање конкурентских предности на тржишту осигурања, али у оквирима прописаним законом и подзаконским прописом који регулише минималан садржај услова и полисе осигурања од аутоодговорности за штете проузроковане трећим лицима⁹.

Доношењем сопствених услова за обавезно осигурање од аутоодговорности, друштва су ушла у припремну фазу либерализације у овој врсти осигурања.

Надаље, Агенција је, у овом извјештајном периоду, код свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава за осигурање из ФБиХ, обавила контроле усклађености база података са:

- Правилником о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају и
- Упутством о облику и начину формирања база података за обавезна осигурања у саобраћају (http://www.azors.rs.ba/azors/pod_akti/).¹⁰

Подаци дефинисани у овим прописима су, поред осталог, у функцији формирања статистичке базе која ће се користити за израду тарифа премија обавезног осигурања од аутоодговорности у условима слободног одређивања премије. Наглашава се да база података, формирана са сврхом стварања претпоставки за слободно одређивање премија осигурања, подразумијева адекватне податке са становишта врсте и обухвата истих, али и расположивост података за дужи временски период. Стога је циљ наведених контрола превентивно дјеловање, односно утврђивање да ли су базе података о уговорима о осигурању од аутоодговорности и о штетним догађајима из

⁸ Одлука о заједничкој тарифи премија и ценовнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број: 94/15) усвојена је у новембру 2015. године.

⁹ Одлука о минималном садржају услова и полисе осигурања од аутоодговорности за штете проузроковане трећим лицима је објављена у „Службеном гласнику Републике Српске“, број:101 /15.

¹⁰ Ове контроле су обављане у оквиру редовних свеобухватних on-site контрола, те кроз ванредне циљне off-site контроле друштва која нису била обухваћена редовним контролама у овом извјештајном периоду.

основа уговора о осигурању од аутоодговорности, за 2017. годину, као прву годину прикупљања података, успостављене у складу са наведеним подзаконским актима.

Ове контроле су имале вишеструко дејство, те су из њих проистекле сљедеће активности:

- наложене су мјере за отклањање неправилности, будући да је код свих друштава за осигурање са сједиштем у Републици Српској и филијала друштава из ФБиХ утврђен одређени степен непоштивање подзаконских аката везаних за базе података,
- одржана је едукација на тему: “Базе података осигурања аутоодговорности у функцији припрема за либерализацију“ (27.11.2017. године), јер су контролама утврђене недоследности приликом прикупљања и уноса података, као и неразумијевање значаја свеобухватне и стандардизоване базе података, те је
- због недостатка у квалитету одређених података, с обзиром на доступне начине прикупљања истих, а што је утврђено у току контрола и дијалогом на едукацији, усвојен је Правилник о измјенама и допунама Правилника о минималном садржају база података за обавезна осигурања у саобраћају.

У циљу уређења тржишног понашања приликом закључивања уговора о осигурању од аутоодговорности издате су Смјернице за поступање друштава за осигурање која послују на тржишту осигурања Републике Српске приликом закључивања уговора о осигурању од одговорности за моторна возила, те интензивирани надзорне активности у овом сегменту (детаљније у поглављу: “2.1. Регулаторне активности“).

Поред наведеног, Агенција у континуитету спроводи и остале активности које на непосредан или посредан начин омогућавају боље предуслове за либерализацију цијена у обавезном осигурању од аутоодговорности, и то:

- јачање капитала друштава за осигурање и побољшање обрачуна и покрића техничких резерви кроз појачани надзор, те
- промјена надзорног фокуса, са праћења примјена тарифа на нивоу појединачних уговора – полиса, на исплату штета, правилно вредновање активе и пасиве (посебно техничких резерви) у складу са међународним рачуноводственим стандардима и другим прописима, капиталну адекватност и покриће техничких резерви.

4.3. Информациони систем Агенције

Информациони систем Агенције обухвата: Информативни центар, електронско извјештавање друштава за осигурање и других учесника на тржишту осигурања (е-форме), статистику и информисање јавности, вођење регистара, канцеларијско пословање, евиденцију надзора, и друге помоћне електронске евиденције које су развијене за специфичне пословне процесе.

Агенција је највећи дио својих административних, општинских и кадровских евиденција организовала у електронском облику, тако да су различити пословни процеси подржани одговарајућим апликацијама које су израђене властитим развојем. Уз стално учешће запослених, врше се дораде апликација у циљу унапређења и израде нових.

У складу са одредбама Закона о друштвима за осигурање и Закона о заступању у осигурању посредовању у осигурању и реосигурању, Агенција води одговарајуће регистре:

- друштва за осигурање са сједиштем у Републици Српској,
- филијала друштва за осигурање из ФБиХ,
- заступника и брокера у осигурању и реосигурању,
- овлашћених актуара.

Наведени регистри су јавни, воде се у електронском облику, а дио података је непосредно доступан јавности преко интернет странице Агенције. Усклађивање ових регистара, са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење, врши се континуирано.

У извјештајном периоду извршено је усклађивање и унапређење дијела информационог система који се односи на електронско извјештавање друштва за осигурање и других учесника на тржишту осигурања (е-форме). Урађене су и имплементираних измјене на обрасцима (електронским извјештајима) за друштва за осигурање, Заштитни фонд Републике Српске, заступнике у осигурању и брокере у осигурању и реосигурању, у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и подзаконским актима Агенције. Усклађени су и унапријеђени извјештаји који се генеришу из измијењених образаца.

Континуирано се врши усклађивање свих апликација које у свом пословању користи Агенција са промјенама закона и подзаконских аката, као и њихово функционално унапређење.

4.4. Сарадња са другим институцијама

4.4.1. Сарадња са домаћим институцијама

Настављена је сарадња, успостављена у претходним извјештајним периодима, са министарствима у Влади Републике Српске, а посебно са: Министарством финансија Републике Српске, Министарством за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске и Министарством унутрашњих послова Републике Српске.

Сарадња са Министарством финансија Републике Српске и Министарством за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске одвијала се кроз извјештавање:

- на другом састанку Одбора за стабилизацију и придруживање између ЕУ и БиХ,
- на првом и другом састанку Пододбора за економска и финансијска питања и статистику у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и БиХ,
- о активностима из Акционог плана реализације препорука са првог састанка Пододбора за унутрашње тржиште и конкуренцију у оквиру Споразума о стабилизацији и придруживању између ЕУ и БиХ, те на другом састанку овог пододбора,
- о активностима из Републичког акционог плана реализације препорука Европске комисије из извјештаја о БиХ и
- за припрему OECD Публикације о прегледу конкурентности у југоисточној Европи под називом „Конкурентност у југоисточној Европи: Перспективе политика 2018“.

У току извјештајног периода, успостављен је још један облик сарадње са Министарством финансија Републике Српске и Министарством за економске односе и регионалну сарадњу Републике Српске, а у вези са системом координације процеса европских интеграција у БиХ и израде одговора на Упитник Европске комисије.

Поред наведеног, сарадња са Министарством финансија Републике Српске одвијала се и кроз:

- активности Комитета за координацију надзора финансијског сектора Републике Српске (у даљем тексту: Комитет) и
- учешће представника Агенције у изради Закона о заступању у осигурању и посредовања у осигурању и реосигурању и Закона о измјенама и допунама Закона о друштвима за осигурање.

У оквиру активности Комитета, Агенција је сарађивала и са Агенцијом за банкарство Републике Српске и Комисијом за хартије од вриједности Републике Српске и то кроз размјену података и информација неопходних за провођење надзора и мјера из надзора које је Агенција изрекла друштвима за осигурање.

Сарадња са Министарством унутрашњих послова Републике Српске заснивала се на достављању информација и података у складу са законом, а у сврху заштите интереса осигураника и трећих оштећених лица и очувања стабилности сектора осигурања.

Сарадња Агенције са другим институцијама сектора осигурања из БиХ заснивала се на законом успостављеној обавези:

- достављања статистичких података Агенцији за осигурање у БиХ, потребних за израду билтена „Статистика тржишта осигурања БиХ“ и
- размјене информација, добијених у надзору пословања филијала друштава са сједиштем у другом ентитету, са Агенцијом за надзор осигурања ФБиХ.

У сврху унапређења и усаглашавања надзорних приступа одржано је више радних састанака са представницима Агенције за надзор осигурања ФБиХ. Такође, Агенција је припремила нацрт Меморандума о узајамној сарадњи и размјени информација у регулацији и надзору у сектору осигурања, који је тренутно у фази међусобног усаглашавања и припреме за потписивање.

У складу са препорукама FATF-a i Moneyval-a, а у сарадњи са представницима других институција и органа из Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине, Агенција континуирано прати примјену прописа о спречавању прања новца и финансирању терористичких активности у погледу регулаторних, едукативних и надзорних активности и исте спроводи.

Такође, Агенција путем свог представника у Радној групи за извјештавање и имплементацију међународних обавеза из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, именованог од стране Владе Републике Српске, прати и извјештава о активностима у вези са провођењем међународних обавеза из ове области. Поред наведеног, Агенција у складу са закључком Владе Републике Српске, учествује у раду радних тијела која проводе: Процјену пријетње од ризика прања новца и финансирања тероризма у Босни и Херцеговини.

Агенција је, у току извјештајног периода, наставила сарадњу и са Бироом зелене карте у Босни и Херцеговини, на начин да је именовани представник Агенције присуствовао 5. састанку Координационог одбора за провођење мјера смањења нерегистрованих /неосигураних моторних возила.

Агенција је, ради унапређења и даљег развоја дјелатности осигурања у Републици Српској, сарађивала са Удружењем друштава за осигурање Републике Српске, у оквиру које је одржано више радних састанака на тему очувања стабилности сектора осигурања, те је идентификована потреба измјене прописа који регулишу садржај и форму финансијских извјештаја друштава за осигурање.

У оквиру сарадње са струковним удружењима, разматране су примједбе и сугестије у оквиру припреме подзаконских аката, те организоване едукације (семинари, конференција и радионица) за учеснике на тржишту осигурања.

4.4.2. Сарадња са иностраним институцијама

У оквиру сарадње са иностраним институцијама, у извјештајном периоду, остварена је сарадња са:

- Агенцијом за надзор осигурања Републике Словеније и Хрватском агенцијом за надзор финансијских услуга, кроз учешће на конференцији о надзору осигурања са темом: „Изазови и пракса надзора друштава југоисточне Европе“,
- супервизорима у оквиру CESEE иницијативе (Central Eastern and South-Eastern European Insurance Supervision Initiative) кроз учешће на састанцима на којима су размијењена искуства о новим трендовима у надзору и пословању друштава за осигурање у земљама чланицама иницијативе, те размијењене дилеме у вези са

примјеном нове директиве ЕУ о дистрибуцији осигурања и новим каналима продаје, као и надзору и законском и подзаконском регулисању посредовања у осигурању.

Поднесена је пријава за чланство Агенције у Међународној асоцијацији супервизора у осигурању (IAIS). У одговору на пријаву, IAIS је навела да је, према Закону о Агенцији за осигурање у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број: 12/04), Агенција за осигурање у Босни и Херцеговини задужена за међународне односе и именовање представника у међународним форумима, те да је иста поднијела пријаву за чланство. Са друге стране, Агенција је објаснила законске надлежности и међусобан однос Агенције и Агенције за осигурање у БиХ, те посебно истакла да: само Агенција има надлежност за супервизију осигурања у Републици Српској, Агенција за осигурање у БиХ није у надређеном положају према Агенцији, Агенција за осигурање у БиХ нема ни једну од супервизорских надлежности и стога је упитна могућност чланства у IAIS, као и да у односној ситуацији није релевантно „именовање представника“, већ пријава супервизорске институције за чланство у IAIS.

У складу са одредбама члана 18. став 4. Закона о друштвима за осигурање, Агенција је иницирала потписивање споразума о сарадњи са иностраним супервизорима осигурања који су надлежни за надзор друштава за осигурање чија супсидијарна друштва (кћерке) послују у Републици Српској, и то са Народном банком Србије (НБС), Агенцијом за надзор осигурања у Словенији (AZN) и Надлежном институцијом за надзор финансијског тржишта у Аустрији (FMA). Наведени инострани супервизори су доставили одговоре у којима истичу да је Агенција за осигурање у БиХ надлежна за потписивање споразума о сарадњи и размијени информација, те је предложено потписивање споразума са три агенције за осигурање из БиХ. Са друге стране, Агенција је објаснила законске надлежности и међусобан однос Агенције и Агенције за осигурање у БиХ, уз нагласак да Агенција за осигурање у БиХ нема супервизорске надлежности, те да јој стога нису ни прописана супервизорска правила повјерљивости, а да Агенција има овлашћења да самостално закључује споразуме о сарадњи са надлежним органима у другим земљама који предвиђају и размјену података под условима примјене супервизорских правила повјерљивости.

У напријед наведеним кореспонденцијама, IAIS и инострани супервизори су упућени на законске прописе који су доступни, од овог извјештајног периода, на интернет страници Агенције (www.azors.rs.ba/azors/eng/)¹¹, и на енглеском језику. До тренутка израде овог извјештаја, Агенција није добила нови став или одговор од стране IAIS и напријед наведених супервизора.

Сарадња са иностраним институцијама и струковним удружењима остваривана је и путем учешћа представника Агенције на:

- XV међународном симпозијуму, у организацији Удружења актуара Србије и Економског факултета у Београду, на тему: „Изазови и перспективе развоја

¹¹ Интернет страница Агенције је од 2017. године доступна и на енглеском језику

тржишта осигурања – 15 година послје“, у оквиру којег је представник Агенције представио развој тржишта осигурања Републике Српске у периоду од 2001. до 2016. године,

- IV конференцији о надзору осигурања, у организацији Хрватске агенције за надзор финансијских услуга и Агенције за надзор осигурања Републике Словеније, на тему: „Изазови и пракса надзора друштава југоисточне Европе“,
- конференцији у организацији Међународне асоцијације актуара (IAA) организованој у сврху давања савјета за развој актуарске професије у земљама евроазије и средњег истока,
- међународном форуму из осигурања (IF) у организацији Media XPRIMM групе на тему: „Нови изазови у осигурању моторних возила у централној и источној Европи“,
- 28. сусрету осигураваача и реосигураваача (COPC) на тему: „Импликације примјене Солвентности II на дјелатност осигурања“, у оквиру којег је остварен контакт и сарадња са представницима супервизора и струковних удружења из земаља региона,
- конференцији у организацији Института за стратешка рјешења у Љубљани, на тему „Глобална искуства микроосигурања“,
- трибини у организацији Хрватског друштва за транспортно право, на тему „Ступање на снагу CMR-SDR протокола 1978 за Хрватску: Нови оквир одговорности цестовног пријевозника за робу“ и
- стручном скупу Српски дани осигурања у организацији Удружења осигураваача Србије.

Сарадња са супервизорима из окружења заснивала се и на раду у оквиру Колеца супервизора Триглав групе, у којој учествују супервизори држава у којима послују друштва за осигурање из Триглав групе, а у координацији Агенције за надзор осигурања Републике Словеније.

4.5. Едукација и повећавање јавне свијести о значају осигурања

Као и претходних година, Агенција је организовала едукацију и испитни рок за полагање стручног испита за добијање овлашћења за обављање послова заступања и посредовања у осигурању. Едукација је обухватала програм предвиђен прописима. Стручни испит су положила 42 кандидата, а имена кандидата који су положили стручни испит објављена су на интернет страници Агенције.

За потребе едукације учесника на тржишту осигурања, а у циљу јачања професионалних стандарда, Агенција је у извјештајном периоду организовала:

- семинар из области спречавања прања новца и финансирања терористичких активности, на тему: „Методологија за испуњавање FATF и MONEYVAL препорука“, у сарадњи са Удружењем друштава за осигурање Републике Српске,
- семинар на тему: „Примјена Закона о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности у сектору хартија од вриједности, осигурања и микрокредитних организација“, у сарадњи са Агенцијом за банкарство Републике Српске и Комисијом за хартије од вриједности Републике Српске,
- конференцију на тему: „Нова регулаторна норма у управљању ризицима и усмјеравање продаје осигурања у контексту дигиталног доба и доласка нових генерација клијената“ (COFUS),
- радионицу на тему: „Формирање таблица смртности“, у сарадњи са Удружењем актуара Републике Српске и
- семинар на тему: „Базе података осигурања аутоодговорности у функцији припрема за либерализацију“.

У оквиру активности повећања јавне свијести о значају осигурања, Агенција је узела учешће на округлима столовима на сљедеће теме:

- „Значај осигурања за управљање ризицима од природних катастрофа са посебним акцентом на поплаве“, организованим у склопу пројекта којег имплементира развојни програм Уједињених нација (UNDP) и
- „Елементарне непогоде и осигурање у пољопривреди - сектор воће и поврће“, одржаном у склопу пројекта FARMA II, у организацији америчке агенције за међународни развој (USAID).

Агенција је издала Информатор бр. 5: „Заштита имовине кроз осигурање“. У Информатору су представљене главне карактеристике осигурања имовине од пожара и осталих штета на имовини, са савјетима потрошачима у вези закључивања ових врста осигурања. Информатор је објављен на интернет страници Агенције, а грађанима је учињен доступним дистрибуцијама путем дневних новина.

Агенција је у сарадњи са спољним партнером („COFUS Assistance & Consulting“ д.о.о. Бања Лука) покренула активности спровођења едукативног програма за грађане Републике Српске, из области осигурања, у сврху промоције значаја и потребе осигурања код становништва у Републици Српској. У ту сврху покренута је интернет страница www.skontajosiguranje.com, на којој грађани могу добити све битне информације о најзаступљенијим врстама осигурања, ризицима који се покривају, те својим правима и обавезама.

Информисање и едукација учесника на тржишту осигурања и јавности вршена је и путем интернет странице Агенције, и то кроз редовно објављивање:

- статистичких података о тржишту осигурања,
- извјештаја о стању у сектору осигурања и извјештаја о раду Агенције и
- усвојених подзаконских аката и подзаконских аката у припреми.